

בית שמאי פרק שלשה עשר יבמות

מירי דהוה אבעלת הגנב. הקסה רבינו יהודה ח"כ מיאנה צבעל אמאי מותרת לאציו יחוש מידי דהוה אבעלת הגט שאסורה לאציו ואומר דשמה הכא שייך לניחש טפי כיון שאינה אשתו ואינה אסורה במיאון ה"ה דגט לא **מאן לא הודו** או **אמר אבוי רב**.

משמע אצל ר' אושעיא הודה לו ומיאנה צוה מותרת לאחין דקאמר היינו לכל האחין ה"ל כרבי אושעיא דאמר אינה ממאנת לזיקתו מאן לא הודה לו רבי אושעיא דיש לו דאין מיאון לכולה זיקה אצל רב אסי הודה לו דאית ליה אין מיאון לחצי זיקה הא לכולה זיקה יש מיאון והא דקאמר מותרת לאחין היינו אף לו כיון דאין מיאון לחצי זיקה איכא דאמרי אמרו רב אסי וכל שכן ר' אושעיא וכן פירש בקונטרס:

תרי קיפרי עבדו ביה. גירושלמי פריך אילו העושה דבר שלא כשורה ממירין ערוה שלו ומשני רב חסדא (היא) הלא אמרה עברה ומיאנה מן הנשואין ושלא צפניו על דעמיהו דבית שמאי מיאונה מיאון ואין זו קושיא כ"כ איכא למימר דקידושי קטנה דרענן נינהו ואפקעינהו רענן לקידושין מייניהו:

מבשירין בשנים. הוא הדין נחל אלא שפריך לעדות שמיאנה:

הלכה באותו הווג. פ"ח דוקא דיעבד אצל לכתחילה לא דמכשירים דיעבד משמע: אחי

ומציא עקרא אלא ביאה ומאמר דהוה קעביד מציא עקרא זיקה דרחמנא רמא עלה לא מציא עקרא עולא אמר ממאנת אף לזיקתו מאי טעמא נישואי קמאי קא עקרא איתבייה רבא לעולא^א כל שיכולה למאן ולא מיאנה צרתה חולצת ולא מתייבמת ואמאי^ב תמאן השתא ותעקרינהו לנישואי קמאי ותתייבם צרתה צרת ערוה שאני דתני רמי בר יחזקאל^ג מיאנה בבעל מותרת לאביו ביבם אסורה לאביו אלמא בשעת נפילה נראית ככלתו הכא נמי בשעת נפילה נראית כצרת בתו אמר רב^ד מיאנה בזה אסורה לזה מידי דהוה אבעלת הגט בעלת הגט לאו כיון דאיתסרא לה לחד איתסרא^ה (להו לכולהו הכא נמי לא שנא^ו וישמואל אמר מיאנה בזה מותרת לזה ולא דמאי לבעלת הגט בעלת הגט הוא דקא עביד בה הכא היא קעברא ביה דאמרה לא רעינא כך ולא צבינא כך כך הוא דלא רעינא הא בחברך רעינא רב אסי אמר מיאנה בזה מותרת אפילו לו לימא כרבי אושעיא סבירא ליה דאמר אינה ממאנת לזיקתו בחד יבם הכי נמי דמציא עקרא הכא בשני יבמין עסקינן דאין מיאון לחצי זיקה כי אתא רבין אמר רבי יוחנן מיאנה בזה מותרת לאחין ולא הודו לו מאן לא הודו לו אמר רבי אושעיא ואמרי לה רב אסי: בית שמאי אומרים בפני וכו': תניא אמרו להן בית הלל לבית שמאי והלא פישון הגמול מיאנה אשתו שלא בפניו אמרו להן ב"ש לבית הלל פישון הגמול כמודה כפוישה מודד לפיכך מדדו לו במדה כפוישה מודקא אכיל פירי פשיטא נשואה היא והאמרי ב"ש נשואה לא ממאנה תרי קיפרי עבדו ביה: בית שמאי אומרים בפני בית דין וכו': תנן התם^א ההלצה והמיואנין בשלשה מאן תנא אמר רבה בית שמאי היא אבוי אמר אפי' תימא בית הלל עד כאן לא קאמרי בית הלל אלא דלא בעינן מומחין אבל שלשה בעינן כדתניא^ב בית שמאי אומרים בפני בית דין וב"ה אומרים בפני בית דין ושלא בפני בית דין ואלו מודים שצריך שלשה רבי יוסי בר יהודה ורבי אלעזר ברבי^ג שמעון מבשירין בשנים אמר רב יוסף בר מניומי אמר רב נחמן הלכה^ד באותו הווג: בית שמאי אומרים תמאן וכו': והא מיאנה חדא זימנא אמר שמואל עד שתגדיל ותאמר רוצה אני במיאונין הראשונים עולא אמר תרתי קתני או שתמאן ותגדיל ותיארם או שתמאן ותנשא לאלתר בשלמא עולא היינו דקתני עד שתגדיל^ה ותנשא אלא לשמואל עד שתגדיל ותאמר מיבעי ליה קשיא: **מתני'** אי זו היא קטנה שצריכה למאן כל שהשיאוה אמה^ו ואחיה לדעתה^ז השיאוה שלא לדעתה אינה צריכה למאן רבי חנינא בן אנטיגנום אומר: כל תינוקת שאינה יכולה לשמור קידושיה אינה צריכה למאן ר'^ח אלעזר אומר אין^ט מעשה קטנה כלום אלא כמפותה בת ישראל לכהן לא תאכל בתרומה בת כהן לישראל תאכל בתרומה רבי אליעזר בן יעקב אומר כל עכבה שהיא מן האיש כאילו היא אשתו כל עכבה שאינה מן האיש כאילו אינה אשתו: **גמ'** אמר רב יהודה ואמרי לה במתניתא תנא בראשונה היו כותבין גמי מיאון לא רעינא ביה ולא צבינא ביה ולית אנא בעיאי להתנסבא ליה כיון דחזו דנפיש דיבורא אמרי אתי

ומציא עקרא. שלא תהא צריכה גט לביאתו דהא אמרי צ"ה ממאנת ציבס דומיא דבעל: נישואין קמאי עקרא. ושוב אין כאן זיקה: כל שיכולה למאן. צפרק קמא (לעיל ב:): בתו קטנה הנשואה לאחיו ולא קיבל אציה קידושין כגון שהשיאה אציה תחלה לאחר ונתגרשה והיא יתומה צחי האב ויכולה למאן ולא

מיאנה צו ומת צרתה חולצת א) שאינה צרת הבת להפטר משום צרת ערוה הואיל והבת יכולה למאן אינן נישואין גמורין ולא מתייבמת הואיל ולא מיאנה הבת היא לה הך צרת ערוה במקל: ארס ערוה שאני. דאע"ג דמהני מיאון לקטנה יצמה בעלמא למיפק בלא חליצה לא מהני לגבי ערוה אס מיאנה בצדיה שהיא יצמה ומהניו צרתה מותרת ליבס: דסני רמי צרי יחזקאל קטנה שמיאנה צבעל מותרת לינשא לאציו ב) דעקרתניהי נשואין והיא כחנוסה ומפוסה אצל מת בעלה ולא מיאנה צו ומיאנה ציבס אע"ג דנפקא בלא חליצה אלמא נישואי קמאי עקרא אפי"ה אסורה לאציו מפני מראית העין דמשעת נפילה דאחני נישואי קמאי למיפל קמי יבס ולהצריכה מיאון לגבי יבס נראית כלתו של חמיה: ה"ג אע"ג דעקרא לנישואי קמאי נראית צרתה כצרת בתו הואיל ומהני נישואי אחיו צבתו למרמי קמיה: מיאנה. יצמה צבתו מן האחין יצמין אסורה לכונן: אצעלם הגט. אס נתן לה האחד גט פסלה על כולן: אמר אבוי רב. לא הודה לו דאילו אמר לעיל מיאנה צוה אסורה לזה: רבי אושעיא לא הודה לו. מדקאמר ר' יוחנן מותרת לאחין אע"ג דאיהו גופיה נמי במשמע ומיהו אי איכא אחין אין דהוה ליה מיאון לחצי זיקה כרב אסי אצל צמד יבס דמיאנה צזיקה שלימה אסורה ולרבי אושעיא אפי' צמד יבס נמי שריא דאין מיאון לזיקה: ואמרי לה רב אסי. נמי לא הודה לו וכל שכן רבי אושעיא דרבי יוחנן דוקא לאחין אמר ולא לו: צמדה כפוישה מודד. צמדה כפוישה מודד לשון אונאה כמודד צשולי המדה ומצרו מלאמי צמוספתא דלהלות^א קדירה שהיא נתונה כו' היתה כפוישה לשון הכפישני בצפר (איכה ג) שהיה מפסיד נכסי מלוג שלה: פרי קיטרי עבדו ציה. שני קשרים עשו עליו לרעתו: והרי מיאנה חדא זימנא. צבעלה ואמאי קתני ותמאן ותנשא: רולא אחי. שמה חזרה: פסי קסני. לאו למיהדר למאן זימנא אחריתי אלא תרתי מיילי נינהו ממאנת וממתנת מליארס לאחר עד שמגדיל כדי שלא תחזור ותמאן צשני או אס רצתה להנשא ממאנת צבעל ותנשא לאלתר דתו לא ממאנת לביט שמאי דנשואה היא:

מתני' אין מעשה קטנה אלא כמפוסה. דקתני בת ישראל לכהן אחי

א) [לעיל ב:], ב) [לעיל יג, ט] לעיל יג, א) לעיל יג, ב) [יג, ד] (ג"ז שם), ב) [לעיל יג, א] לעיל קא: סנהדרין, ג) א) לעיל קא: [ע"ש דאיתא צמי ב"ד מומחיס], ח) [לעיל קא: איתא בר יוסין, ט] ג"ז שם, י) [לעיל קא: איתא], ז) [גירסת ר"ף ור"ש או אה"ה], ט) לעיל פט: [לקמן קט]. כטובות קתא, ט) [פ"ז ה"ג].

הגהות הב"ח

א) גמ' איתקרא לה לטוליה: ב) שם במשנה ר' אליעזר אומר: ג) רש"י ד"ה כל שיכולה וכו' שאין זו צרת הבת: ד) ר"ה דמי רמי וכו' דעקרתיהו גשואין:

מוסף רש"י

ובל היכולה למאן. כגון שהערוה קטנה ויכולה למאן ולא מיאנה ומת אחיו, הואיל וקידושיה אינה אלא מדרבנן וזיקת נפילתה מדרבנן אינה פוטרת צרתה מן החליצה ולהחייב אסורה כמפוסה טעמא צמדה צמדה צמדה ערוה (לעיל ב:). ואמאי תמאן השתא. תמאן הערוה השתא ותאמר אי אפשי בקדושין שקדשתי אחי ואחי ובעלי המת ותעקור קידושין האשוישים ומחייבם צרתה (לעיל ג'). צרת ערוה שאני רבנן גזרו שלא תמאן לצינוי צרתה דלא לזלויל צרת ערוה דלמא אחי למישרי (שם). מיאנה בבעל מותרת לאביו. מיאנה כלתו צבעלה מותרת לחמיה דעקרתה לנישואי והיא כמפוסה צו ומותרת לו, אצל מת צנו, בעלה האשון, ומיאנה ציקת יבס, אע"ג דנשואין קמאי עקרא, אסורה לאציו (שם ובניין לעיל יב, א). אלמא בשעת נפילה נראית ככלתה. משעה שפלה להחייבם וזקקה ליבס מתמת נישואין הראשונים נראים גמורים למישרי אשת המת ולצדה צרת הבת ואי שרית ליה אחי למישרי צרת הבת בעלמא (לעיל יג, ובניין דעיל יב, א). והמיואנין בשלשה. דכל דתקון רבנן קעין דאורייתא תקון, ומיאונין דרבנן דמלאוסיא אפילו מיאון לא צביא דאין קדושי קטנה כלום אלא אס כן קדשה אביה, דכתיב את בני נחמי לאש הוה (סנהדרין ב).

א א מיי פ"ח מהל' גירושין הל' טו סמג עשין ג טוש"ע אה"ע סי' קנה סעי' יא וכו' קעג סעי' יד: ח ב ג מיי פ"ד מהל' אשות הל' ז ו פ"ח מהל' גירושין הל' ז סמג עשין מת טוש"ע שם סי' סעי' טו וסמג קנה סעי' א ב:

תוס' חד מקמאי

ר' חנינא בן אנטיגנוס אומר איוו היא קטנה שצריכ' למאן כל שידעת לשמור קדושיה אינה יודעת אינה צריכה למאן ככר כתבתי בזה כל הצורך בניטין בפ' התקבל:

